

Posudek na práci Lenky Střížikové Kontra-demokracie a nové typy občanského aktivismu

Práce Lenky Střížikové je věnována aktuálnímu politickému tématu, kterým je jistá slabost občanů vůči vládnoucím elitám, což je negativní zkušenost, jež často vede k občanské pasivitě, nicméně může vést také k občanskému aktivismu v různých formách a významu. Toto téma se autorka snaží uchopit teoreticky s využitím konceptu kontra-demokracie, který navrhl francouzský politický teoretik Pierre Rosanvallon a který se již stal předmětem menší teoretické diskuse. Tento teoretický model se vymyká klasickým představám participativní demokracie, přitom však neredukuje občanské aktivity na volby, ale snaží se teoreticky uchopit občanský aktivismus v jeho netušené šíři, a tak nám také představuje aktivismus, který sice nesměřuje k participaci občanů na vládě, ale má svou demokratickou důležitost a přínos ve své kontrolní roli. Autorka proto stála před úlohou spojit úvahy o občanském aktivismu s teoretickou analýzou tohoto demokratického modelu.

V úvodu práce autorka upřesňuje toto své zadání s tím, že využije teoretický model kontra-demokracie k tomu, aby popísala různé formy občanského aktivismu v českém prostředí v současné době, která se vyznačuje jistou nespokojeností se stavem demokracie u nás. Otázkou pak je, zda přes jistou deziluzi, kterou můžeme zaznamenat, nejsme svědky toho, jak se rozvíjí docela široká škála občanských akcí a protestů, které mají svou demokratickou relevanci a jejichž význam lze právě popsat s pomocí modelu kontra-demokracie. Za příklad, který měl doložit, že u nás je v chodu kontra-demokracie, byly vybrány aktivity hnutí ProAlt. Autorka počítala s tím, že v této části práce provede řadu interview s činiteli ProAlt, které jí umožní empiricky podložit teoretické závěry své práce. Tomu odpovídá struktura práce, která vedle teoretické části má svou část empirickou, kde je podán přehledný výklad aktivit proAlt v teoretické perspektivě modelu kontra-demokracie. Třeba říci, že tato empirická část je nejslabší částí práce. Jelikož se autorce nepodařilo realizovat předpokládané rozhovory, spokojila se s tím, že pouze představila aktivity proAlt z veřejně dostupných zdrojů, aniž ovšem takto mohla získat nějaké poznatky o demokratickém sebe-pojetí vůdčích aktivistů samotných. Soudím nicméně, že i empirická část poskytuje dostatečný doklad o podobě občanských aktivit jednoho protestního hnutí s demokratickými aspiracemi v Česku a autorka tak splnila zadání své práce.

V teoretické části autorka vyložila hlavní myšlenky Rosanvallonovy teorie kontra-demokracie a všeobecně lze říci, že výklad je to poučený a srozumitelný, byť někdy poněkud těžkopádný a stylisticky neobratný, každopádně ale třeba ocenit, že si autorka osvojila poměrně abstraktní teoretickou argumentaci a vyložila ji přehledně a s pochopením věci. Za pozitivum rovněž považuji, že autorka dokázala zasadit koncept kontra-demokracie do kontextu dalších teorií demokracie, jejichž klasifikaci převzala od Charlese Tillyho, byť to není výklad systematický, jako v případě kontra-demokracie, ale spíše ilustrativní. Podobně lze hodnotit snahu autorky pracovat se sekundární literaturou v pasážích, kde shrnula hlavní teze z diskuse, kterou kontra-demokracie vyvolala.

Všeobecně soudím, že autorka splnila požadavky kladené na bakalářskou práci, osvědčila schopnost porozumět netriviálnímu teoretickému modelu, pracovala dostatečně se sekundární literaturou, model srozumitelně vyložila a dokázala jeho explikační možnosti doložit na empirických příkladech z českého prostředí. Navrhuji proto klasifikovat práci známkou velmi dobře.

Doc. PhDr. Milan Znoj

V Praze dne 10. 10. 2012